

Sygn. akt II AKa 28/23

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 maja 2023 r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący	SSA Janusz Sulima (spr.)
Sędziowie	SSA Alina Kamińska SSA Grzegorz Skrodzki
Protokolant	Barbara Mosiej

przy udziale prokuratora Pawła Choińskiego

po rozpoznaniu w dniu 20 kwietnia 2023 r.

sprawy **M. W. (1) s. E.**

oskarżonego z art. 163 §1 pkt 1 k.k. i art. 148 §1 k.k. w zw. z art. 11 §2 k.k.

z powodu apelacji prokuratora i obrońcy

od wyroku Sądu Okręgowego w Ostrołęce

z dnia 9 listopada 2022 r., sygn. akt II K 25/22

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że oskarżonego M. W. (1) uznaje za winnego tego, że w dniu 26 lutego 2022r. w miejscowości J., gmina O., przewidując możliwość spowodowania śmierci D. K. i godząc się na to, dokonał podpalenia budynku mieszkalnego w miejscowości J. nr 56 w ten sposób, że rozlał w jednym z pomieszczeń budynku substancję łatwopalną, a następnie przy użyciu zapalniczki podpałił ją, w wyniku czego doszło do rozprzestrzenia się ognia w całym budynku, w wyniku czego uległ on całkowitemu spaleniu, zaś znajdująca się w sąsiednim pomieszczeniu niepełnosprawna ruchowo, nie mająca możliwości samodzielnego wydostania się na zewnątrz D. K. poniosła śmierć na miejscu, to jest czynu z art. 148 §1 k.k. i na podstawie tego przepisu skazuje go i wymierza mu karę 10 (dziesięciu) lat pozbawienia wolności;

II. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok w pozostałym zakresie;

III. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adwokata D. P. 1.476 złotych, w tym 276 złotych podatku VAT, tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu w postępowaniu odwoławczym;

IV. zwalnia oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze.

UZASADNIENIE

Formularz UK 2	Sygnatura akt	II AKa 28/23	
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:	2		
1. CZĘŚĆ WSTĘPNA			
1.1. Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji			
wyrok Sądu Okręgowego w Ostrołęce z dnia 9 listopada 2022 roku sygn. akt II K 25/22			
1.2. Podmiot wnoszący apelację			
oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego			
oskarżyciel posiłkowy			
oskarżyciel prywatny			
obrońca			

oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego		
inny		
1.3. Granice zaskarżenia		
1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia		
na korzyść na niekorzyść	w całości	
w części	co do winy	
co do kary		
	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia	
1.3.2. Podniesione zarzuty		
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji		
	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	

	<p>art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu</p>	
	<p>art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia</p>	
	<p>art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia</p>	
	<p>art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka</p>	
	<p>art. 439 k.p.k.</p>	
	<p>brak zarzutów</p>	

1.4. Wnioski				
uchylenie	zmiana			
2. USTALENIE FAKTÓW W ZWIĄZKU Z DOWODAMI PRZEPROWADZONYMI PRZEZ SĄD ODWOŁAWCZY				
2.1. Ustalenie faktów				
2.1.1. Fakty uznane za udowodnione				
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty
2.1.2. Fakty uznane za nieudowodnione				
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty
2.2. Ocena dowodów				
2.2.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów				

Lp. faktu z pkt 2.1.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu	
2.2.2. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)			
Lp. faktu z pkt 2.1.1 albo 2.1.2	Dowód	Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu	
3. STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW I WNIOSEKÓW			
Lp.	Zarzut		
I	Apelacja prokuratora: błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, który	zasadny częściowo zasadny niezasadny	

miął wpływ na treść zaskarżonego wyroku, a polegający na przyjęciu przez Sąd meriti mylnego poglądu, że w świetle ustalonego stanu faktycznego nie ulega wątpliwości, iż oskarżony M. W. (1) dopuścił się przestępstwa stypizowanego w art. 155 k.k., podczas gdy ze zgromadzonego materiału dowodowego, przy uwzględnieniu zasad prawidłowego rozumowania, wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego wynika, iż wyżej wymieniony dopuścił się zbrodni określonej w art. 163 §1 pkt 1 k.k. i art. 148 §1 k.k. w zw. z art. 11 §2 k.k.

Apelacja obrońcy oskarżonego:

rażąca niewspółmierność orzeczonej wobec oskarżonego M. W. (1) kary 4 lat i 6 miesięcy

**pozbawienia
wolności za czyn
opisany w akcie
oskarżenia, przy
wymiarze której
sąd nie
uwzględnił
okoliczności
działających na
korzyść
oskarżonego
takich jak
właściwości i
warunki osobist
sprawcy, sposób
życia przed
popętnieniem
czynu
zabronionego, a
uwzględnienie
powyżej
wskazanych
okoliczności
powinno
skutkować
orzeczeniem
kary za czyn
przypisany w
niższym
wymiarze,
natomiast
zaliczona został
do okoliczności
obciążających
okoliczność
należą do
znamion czynu
zabronionego
przypisanego
oskarżonemu,
mimo iż została
już
uwzględniona
przez
ustawodawcę
przy zakreślaniu
granic
ustawowego
zagrożenia.**

Zwiążle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny

Odnosnie apelacji prokuratora:

Na wstepie podnieść należy, że z treści zarzutu nie wynika konkretnie, na czym polegało uchybienie Sadu Okręgowego w postaci błędu w ustaleniach faktycznych.

Można jedynie domyślać się na podstawie dość skromnego uzasadnienia apelacji, że jej autorowi chodziło o to, iż sąd poczynił błędne ustalenia co do zamiaru, z jakim działał oskarżony podpalając stanowiący jego własność dom.

W niniejszej sprawie okoliczności przedmiotowe zdarzenia nie budziły jakichkolwiek wątpliwości, zwłaszcza że oskarżony

przyznał się do podpalenia domu, w którym mieszkała między innymi niezdolna do samodzielnego poruszania się pokrzywdzona D. K.. Podpalając dom oskarżony nie mógł nie przewidzieć, że pokrzywdzona nie wydobędzie się w porę z palącego się domu. M. W. (1) zapraszając ogień w jednym z pomieszczeń musiał zdawać sobie sprawę, że cały dom stanie w płomieniach. Wynika to zresztą z jego wyjaśnień. Przyznał on, że miał zamiar spalić dom, żeby M. W. (2) i M. N. (1), z którymi się pokłócił, nie mieli gdzie mieszkać. Najistotniejszą kwestią wymagającą rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie było to, czy oskarżony przewidując śmierć w płomieniach pokrzywdzonej godził się na taki skutek. Od tego ustalenia zależna jest kwalifikacja

**prawna
popelnionego
przez niego
czynu.**

**Godzenie się,
będące istotą
zamiaru
ewentualnego, to
akceptacja stanu
rzeczy objętego
znamionami
przedmiotowymi,
które sprawca
może
zrealizować.**

**Przybiera postać
różnego rodzaju
stanów
obojętności
sprawcy wobec
tego, co czyni
lub co może z
jego zachowań
wyniknąć.**

**Chodzi o
przeżycie
psychiczne, które
da się
zwerbalizować
następująco:
„dopuszczam
taką możliwość”,
„wszystko mi
jedno, czy to
nastąpi czy nie”,
„lepiej, żeby nie
nastąpiło, ale
jeśli nastąpi, to
trudno”. Istota
tego zamiaru
polega na tym,
że jest on
zawsze związany
z jakimś
bezpośrednim
zamiarem, czyli
z dążeniem do
osiągnięcia celu
i z tego względu**

**nie występuje
samoistnie.**

**Sprawca
realizując swój
cel, który
zamierza
osiągnąć,
przewiduje też
realną
możliwość
popętnienia
przestępstwa i
godzi się na
zaistnienie
takiego skutku,
jaki w rezultacie
jego
kierunkowego
działania nastąpi
(wyrok Sądu
Najwyższego z
dnia 28 kwietnia
2022 roku, V KK
518/20, Lex nr
3433625).**

**Dom, który
oskarżony
podpalił, był
drewnianej
konstrukcji. Był
to niewielki
budynek o
powierzchni
około 60 metrów
kwadratowych.**

**M. W. (1), żeby
podpalić dom,
oblał wersalkę
substancją
łatwopalną
używaną do piły
spalinowej.**

**Wylał około
jednego litra
paliwa. W ten
sposób
spowodował, że
ogień
rozprzestrzenił**

się błyskawicznie
po całym
drewnianym
domie.

Oblewając
wersalkę
substancją
łatwopalną
oskarżony
musiał być w
pełni świadomy,
że ogień szybko
zajmie cały
drewniany
budynek, w tym
pomieszczenie, w
którym
przebywała nie
mogąca się
samodzielnie
poruszać D. K..
Nie mógł on
jednocześnie
liczyć na to,
że któryś z
domowników
pomoże
pokrzywdzonej
wydostać się
z palącego się
domu, zwłaszcza
że wszyscy byli
pod wpływem
alkoholu, o czym
oskarżony
doskonale
wiedział.

Za tym, że śmierć
pokrzywdzonej
była dla M.
W. (1) całkowicie
obojętna,
przemawia
jednoznacznie
fakt, że po
zapróśzeniu
ognia, który
błyskawicznie
rozprzestrzenił

się po całym domu, nie nie uczynił, żeby wyprowadzić D. K. z płonącego domu. Wiedział zaś doskonale, że pokrzywdzona nie jest w stanie samodzielnie wyjść z płonącego domu. Oskarżony wyjaśnił, że po podpaleniu wersalki wyszedł od razu na podwórze. Gdyby śmierć pokrzywdzonej nie była dla niego obojętna, to po zaproszeniu ognia, od razu poszedłby do kuchni i wyprowadziłby ją z domu. Z wyjaśnień M. N. (2) wynika, że oskarżony, gdy inni próbowali gasić ogień, wyszedł na zewnątrz i usiadł na studni, nic więcej nie robiąc.

M. W. (1) musiał być w pełni świadomy tego, że po podpaleniu wersalki ogień błyskawicznie zajmie cały niewielki drewniany dom, w tym pomieszczenie kuchenne, w

*którym
przebywała
pokrzywdzona.
Wiedział też
doskonale, co
sam przyznał, że
D. K. była po
wylewie i nie
była w stanie
samodzielnie się
poruszać. Skoro
wiedział, że po
podpaleniu
wersalki cały
dom stanie w
płomieniach, to
tym samym
musiał zdawać
sobie sprawę, że
ogień i dym
zagrozi życiu D.
K.. Skoro zaś
nie uczynił nic,
żeby pomóc jej
wyjść z domu,
to oczywiste jest,
że jej śmierć
była dla niego
obojętna, co
oznacza, że
godził się na ten
skutek.*

*M. W. (1) zatem
podpalając
drewniany dom i
przewidując oraz
godząc się na
śmierć
pokrzywdzonej
wyczerpał
znamiona
zbrodni
zabójstwa z art.
148 §1 k.k.*

*Prokurator zaś
w ogóle nie
ma racji, że
oskarżony*

**jednocześnie
wyczerpał
znamiona
występku z art.
163 §1 pkt 1 k.k. W
kontekście
jednoznacznej
opinii biegłego z
zakresu
pożarnictwa
zupełnie
niezrozumiale
jest twierdzenie
prokuratora, że
za przyjęciem
tej kwalifikacji
przemawia to,
że sprawca „nie
musi (...)
uświadamiać
sobie pełnego
zakresu jego
wielkości,
bowiem to z
uwagi na istotę
żywołu jest
najczęściej
nieprzewidywalne”.**

**Z opinii biegłego
wynika przecież
jednoznacznie, że
wzniesiony przez
M. W. (1) pożar
nie zagrażał dla
mienia wielkich
rozmiarów.**

**Oskarżony zatem
nie spowodził
zdarzenia, które
zagrażało życiu
lub zdrowiu
wielu osób albo
mieniu w
wielkich
rozmiarach. Bez
tego znamienia
nie jest zaś
możliwe
przyjęcie
kwalifikacji z art.**

163 §1 pkt 1 k.k.
Powtórzyć też
należy za Sadem
Okręgowym, że
możliwość
zapalenia lasu
całkowicie
wykluczył
świadek A. K.,
który jako
strażak
bezpośrednio
uczestniczył w
akcji gaszenia
wzniesionego
przez
oskarżonego
pożaru.

Całkowicie
przekonujące są
jego twierdzenia,
że odległość
posadowienia
domu od ściany
lasu oraz
biegnąca
pomiędzy domem
i lasem droga
piaskowa
wykluczały
przeniesienie się
pożaru na las.

Odnosnie
apelacji obrońcy
oskarżonego:

Częściowa
zasadność
apelacji
prokuratora
powoduje w
gruncie rzeczy,
że zarzut z
apelacji obrońcy
jest
bezprzedmiotowy.
Oskarżonemu
należy bowiem
przypisać

**zbrodnię
zabójstwa z art.
148 §1 k.k., a nie
występek z art.
155 k.k. Najniższą
karą, jaką można
mu wymierzyć
jest kara ośmiu
lat pozbawienia
wolności. Nie
ujawniły się
żadne
okoliczności
mogące
uzasadniać
zastosowanie
wobec
oskarżonego
dobrodziejstwa
nadzwyczajnego
złagodzenia
kary. Czyn
popętniony przez
M. W. (1) cechuje
się znaczną
szkodliwością
społeczną. Jego
zachowanie było
niezwykle
groźne. Dokonał
zabójstwa D.
K. z błahych
powodów.
Pozbawił życia
człowieka, z
którym nie miał
żadnych
zatargów.
Przebieg
zdarzenia był
wręcz
makabryczny.
Oskarżony w
chwili czynu
znajdował się
pod znacznym
wpływem
alkoholu.
Rodzina
oskarżonego**

miała
negatywną
opinię w
środowisku ze
względu na
nadużywanie
alkoholu przez
oskarżonego i
jego konkubinę.
W rodzinie
założona była
niebieska karta,
która została
„zamknięta” po
podjęciu terapii
przez
oskarżonego.

Z drugiej strony
należało
jednakże wziąć
pod uwagę, że
M. W. (1) nie
jest osobą mocno
zdemoralizowaną.
Przed
wszystkim nie
był dotychczas
karany
sądowo. Nie
miał stałej pracy,
ale stale
podejmował
prace dorywcze.
Od początku
postępowania
przyznawał się
do popełnienia
zarzucanego mu
przestępstwa i
jak podniósł
obrońca w
apelacji ujawnił
okoliczności
popełnionego
przez niego
czynu
zabronionego,
wyrażając wolę i
gotowość

współpracy z organami ścigania.
Oskarżony bardzo żałował swojego zachowania.
Przeprosił wszystkich za to, co się stało.
Nie ma żadnych powodów, żeby uznać, że jego skrucha nie była szczera.

Ważąc zatem te wszystkie okoliczności należało dojść do wniosku, że powinna wobec niego zostać wymierzona kara w wysokości niewiele odbiegającej od minimum ustawowego.

Wniosek

Apelacja prokuratora:
- o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.
Apelacja obrońcy oskarżonego:
- o zmianę wyroku w zaskarżonej

zasadny
częściowo zasadny
niezasadny

<p>części orzeczenia o karze poprzez wymierzenie oskarżonemu kary 2 lat pozbawienia wolności.</p>	
<p>Zwiąże o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.</p>	
<p>Odnosnie wniosku prokuratora:</p> <p>Wniosek prokuratora jest rażąco sprzeczny z treścią art. 437 zd. 2 k.p.k. Nie ujawniły się żadne okoliczności mogące uzasadnić uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania. Oskarżyciel najwyraźniej nie wziął pod uwagę, że od 1 lipca 2015 roku nie obowiązuje tak zwana reguła ne peius zakazująca orzekania przez sąd odwoławczy surowszej kary, jeżeli jednocześnie zmienia</p>	

<p>ustalenia faktyczne.</p> <p>Odnosnie wniosku obrońcy oskarżonego:</p> <p>Przyjęcie, że oskarżony popełnił zbrodnię zabójstwa z art. 148 §1 k.k., a nie występki nieumyślnego spowodowania śmierci, powoduje, że wszelkie rozważania, czy kara orzeczona przez sąd pierwszej jest rażąco surowa, są bezprzedmiotowe. Najniższą karą, jaką sąd mógł wymierzyć oskarżonemu, jest kara ośmiu lat pozbawienia wolności.</p>		
<p>4. OKOLICZNOŚCI PODLEGAJĄCE UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU</p>		
<p>1.</p>		
<p>Zwięźle o powodach uwzględnienia okoliczności</p>		

5. ROZSTRZYGNIĘCIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO		
5.1. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji		
1.	Przedmiot utrzymania w mocy	
Zwięźle o powodach utrzymania w mocy		
5.2. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji		
1.	Przedmiot i zakres zmiany	
Zmieniono wyrok w zakresie opisu czynu przypisanego oskarżonemu, jego kwalifikacji prawnej oraz odnośnie wymiaru kary.		
Zwięźle o powodach zmiany		
Jak wcześniej wykazano, nie ulega żadnej		

wątpliwości, że
oskarżony
podpalając
drewniany dom
godził się na
śmierć
przebywającej w
tym domu, nie
mogącej
samodzielnie
poruszać się
pokrzywdzonej
D. K.. Tym
samym swoim
zachowaniem
zrealizował
znamiona
zbrodni z art. 148
§1 k.k.

Jak też wcześniej
podniesiono,
czyn
oskarżonego
cehuje się
znaczną
szkodliwością
społeczną.

Pozbawił on
życia osobę, z
którą nie miał
żadnych
zatargów.

Dopuścił się tego
czynu z niskich
pobudek.

Przebieg
zdarzenia był
wręcz
makabryczny.

Nie można
jednakże uznać,
że zasadnym
jest wymierzenie
oskarżonemu
kary, o jaką
wnosił przed
sądem pierwszej
instancji

prokurator, to jest 25 lat pozbawienia wolności. W przypadku oskarżonego, który ma 53 lata, taka kara miałaby charakter eliminacyjny. Mogłaby być ona orzeczona, gdyby nie było większych szans na resocjalizację oskarżonego. Tymczasem właściwości i warunki osobiste oskarżonego wskazują, że można przypuszczać, że po odbyciu kary będzie on przestrzegał porządku prawnego. Faktem jest, że jest osobą nadużywającą alkohol. Z tego faktu jednakże nie można wyciągnąć wniosku, że nie podda się procesowi resocjalizacji. Podkreślić należy, że nie był on dotychczas karany sądownie. Na wolności stale podejmował prace dorywcze. Przede wszystkim zaś w

toku postępowania wyrażał szczery żal i skruchę z powodu swojego zbrodniczego zachowania.

Mając te okoliczności na względzie, za wystarczającą karę, która odniesie wobec oskarżonego funkcje wychowawcze i poprawce, należy uznać karę 10 lat pozbawienia wolności. Taka kara jest w pełni adekwatna do stopnia jego zawinienia i stopnia szkodliwości społecznej popełnionego przez niego czynu i jednocześnie uwzględniająca okoliczności łagodzące dla oskarżonego. Jest ona też wystarczająco dolegliwa, aby spełnić swoje cel w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa.

5.3. Uchylenie wyroku sądu

pierwszej instancji			
5.3.1. Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylecia			
1.1.		art. 439 k.p.k.	
Zwięzle o powodach uchylecia			
2.1.	Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości	art. 437 § 2 k.p.k.	
Zwięzle o powodach uchylecia			
3.1.	Konieczność umorzenia postępowania	art. 437 § 2 k.p.k.	
Zwięzle o powodach uchylecia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia			
4.1.		art. 454 § 1 k.p.k.	

Zwięźle o powodach uchylenia		
5.3.2. Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania		
5.4. Inne rozstrzygnięcia zawarte w wyroku		
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności	
6. KOSZTY PROCESU		
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności	
III i IV	O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu oskarżonej orzeczono na podstawie §11 ust. 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości	

**z dnia 22
października
2015 r. w
sprawie opłat
za czynności
adwokackie (Dz.
U. 2015 poz.
1800 ze zm.)
oraz §4 ust.3
rozporządzenia
Ministra
Sprawiedliwości
z dnia 3
października
2016 r. w sprawie
ponoszenia przez
Skarb Państwa
kosztów
nieopłaconej
pomocy prawnej
udzielonej przez
adwokata z
urzędu (t.j. Dz. U.
z 2019 r. poz. 18).**

**Z uwagi, że
oskarżony jest
pozbawiony
możliwości
zarobkowania
został on
zwolniony od
ponoszenia
kosztów
sądowych na
podstawie art.
624 §1 k.p.k.**

7. PODPIS